

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

MP811Zk Správní právo III
(6. přednáška; 31. 3. 2020)

Správa školství II
(vysoké školství)

Stanislav Kadečka

 MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Správa školství II (vysoké školství) 1

1

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Osnova přednášky

- Zaměření, organizace a právní úprava správy vysokého školství.
- Vysoké školy, členění a orgány, akademická obec.
- Vysokoškolské studium.
- Rozhodování ve věcech vysokoškolského studia (veřejnosprávní rozhodování o právech a povinnostech studentů).

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Správa školství II (vysoké školství) 2

2

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Ústavní základy

Listina základních práv a svobod
Čl. 15 odst. 2
Svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby je zaručena.

Čl. 33
(1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.
(2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopnosti občana a možností společnosti též na vysokých školách.
(3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.
(4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Správa školství II (vysoké školství) 3

3

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Ústavní základy

- PI_ÚS 32/95:** *Právo na vzdělání na vysoké škole nelze chápat jako základní právo v tom smyslu, že by každý byl oprávněn studovat na vysoké škole, jakou si sám zvolí, a že by stát byl povinen zaručit komukoliv takové vzdělání, jaké si přeje.*
- PI_ÚS 36/93:** *Práce vysokoškolského učitele vykazuje specifické znaky, které pramení z významu a účelu jeho činnosti spočívající zejména ve výchově mladé vysokoškolsky vzdělané generace. Proto jsou učitelé odpovědní za to, aby zprostředkovali zadání vysoce odborných poznatků při splnění podmínky světonázorové objektivnosti. Tyto požadavky vyjadřuje demokratický stát v článku 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož každý má právo na vzdělání.*

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 4

4

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Právní úprava

- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)**
- Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)**
- Nařízení vlády, vyhlášky MŠMT.**
- Viz též:**
  - <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/legislativa>
  - <https://www.nauvs.cz/index.php/cs/predpisy>

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 5

5

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Vysoké školy

- nejvyšší článek vzdělávací soustavy** - centra vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti, jež mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti
- akademické svobody a akademická práva**
  - svoboda vědy, výzkumu a umělecké tvorby a zveřejňování jejich výsledků,
  - svoboda výuky (otevřenost různým názorům, metodám a směrům) a právo učit se (incl. svobody vyjadřovat vlastní názory ve výuce),
  - exkluzivita přiznávat akademický titul, konat habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem, používat akademické insignie a konat akademické obřady
- ALE:** výslovný zákaz zakládat a organizovat činnost politických stran a politických hnutí na vysokých školách

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 6

6

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Správa vysokého školství

- základ úpravy = **zákon o vysokých školách (ZVŠ)**
  - věcně tak, jak to bývá, výsledkem kompromisu
- **veřejná správa vysokého školství**
  - **Samospráva (akademická obec)** - § 6 a 7 odst. ZVŠ
    - akademický senát
    - rektor,
    - vědecká/umělecká/akademická rada
    - rada pro vnitřní hodnocení
    - disciplinární komise
    - další orgány: správní rada, kvestor
  - **Státní správa**
    - MŠMT
    - Národní akreditační úřad pro vysoké školství

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 7

7

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Vysoké školy

- právnické osoby
- základní dělení dle ZVŠ na
  - veřejné
  - soukromé
  - státní
- další dělení (typy) dle ZVŠ (dle realizovaných studijních programů) na
  - **VŠ neuniverzitní** uskutečňuje bakalářský a může uskutečňovat také magisterský, a v souvislosti s tím tvůrčí činnost – nečlení se na fakulty
  - **VŠ univerzitní** může uskutečňovat všechny typy studijních programů

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 8

8

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Veřejná vysoká škola (§ 5 a násl. ZVŠ)

- zřízení (zrušení, splynutí, sloučení) **výhradně zákonem**
  - seznam v příloze č. 1 ZVŠ
- **vnitřní předpisy VŠ**
  - **statut** - základní záležitosti veřejné VŠ (název, sídlo, typ, organizační strukturu, podmínky pro přijetí ke studiu, poplatky, obřady a insignie, hospodaření s majetkem,...)
  - **volební a jednací řády akademického senátu** veřejné vysoké školy
  - **vnitřní mzdový předpis**
  - **jednací řád vědecké rady** veřejné vysoké školy
  - **řád výběrového řízení** pro obsazování míst akad. pracovníků
  - **studijní a zkušební řád**
  - **stipendijní řád**
  - **disciplinární řád** pro studenty
  - pravidla systému zajišťování kvality a vnitřního hodnocení kvality
- **vztah veřejné VŠ a státu**
  - státní orgány mohou zasahovat do činnosti veřejné vysoké školy jen na základě a v mezích zákona a způsobem zákonem stanoveným

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 9

9

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Veřejná vysoká škola

- samosprávná působnost
- může se členit na **součásti** (§ 22 ZVŠ):
  - **fakulty** (§ 23 - § 33 ZVŠ)
    - nejméně jeden akreditovaný studijní program a vykonává tvůrčí činnost
    - samosprávný zastupitelský akademický orgán
    - zákonem predeterminována práva fakulty a orgány fakulty
  - **vysokoškolské ústavy**
  - **jiná pracoviště a účelová zařízení**
- **omezené právo samosprávné normotvorby**
  - ⇒ vnitřní předpisy fakulty v souladu s vnitřními předpisy VŠ

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 10

10

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Veřejná vysoká škola

- se samosprávným charakterem veřejné VŠ souvisí také **ekonomická autonomie**
  - veřejná VŠ má **vlastní majetek** (§ 19 ZVŠ), na hospodaření s tímto majetkem se současně vztahují určitá omezení (§ 20)
  - hospodaří podle **rozpočtu** a střednědobého výhledu rozpočtu (§ 18)
  - má **nárok na příspěvek ze státního rozpočtu** na vzdělávací a tvůrčí činnost (§ 18 odst. 3)
  - příjmy rozpočtu tvoří zejména:
    - příspěvek ze st. rozpočtu, ze st. fondů a z rozpočtů obcí a krajů
    - poplatky spojené se studiem
    - výnosy z majetku
    - výnosy z doplňkové činnosti
    - příjmy z darů a dědictví

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 11

11

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Soukromá vysoká škola (§ 39 a násl. ZVŠ)

- právnická osoba – sídlo/ústřední správa/hl. místo podnikatelské činnosti v EU/zřízení podle práva jiného členského státu
  - oprávnění působit jako **soukromá vysoká škola**: státní souhlas MŠMT
  - organizace a činnost také upravena **vnitřními předpisy** (platí obdobně jako v případě veřejných VŠ)
  - zejm. stanoví, **kteří orgány** podle ZVŠ vykonávají působnost
- **financování**
  - **poplatky spojené se studiem** stanoví soukromá VŠ ve svém vnitřním předpisu (§ 59 ZVŠ)
  - možné i určité financování ze státního rozpočtu (§ 40 odst. 2-4)
- **působnost MŠMT** směrem ke soukromým VŠ, zejm. dozor (§ 43)

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 12

12

 PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Státní vysoká škola (§ 94 a § 95 ZVŠ)

- státní vysoké školy = **vojenské a policejní VŠ**
  - seznam v příloze č. 2 ZVŠ
- **samospráva jen v omezeném rozsahu**
  - uplatňují se spíše vojenské, resp. policejní metody správy
  - nejsou samostatnými právníckými osobami a nemají tak ani ekonomickou autonomii
- státní správu vůči nim ve valné většině vykonává MO, resp. MV
- obdobně financování ze státního rozpočtu z kapitoly MO, resp. MV

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 13

13

 PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Studium na vysoké škole (§ 48 a násl. ZVŠ)

- vysokoškolské vzdělání se získává **studiem v rámci akreditovaného studijního programu** podle **studijního plánu** stanovenou **formou studia** (prezenční, kombinované, distanční) (§ 44 ZVŠ)
- **oblast vzdělávání:** věcně vymezený úsek vysokoškolského vzdělávání, v jehož rámci jsou připravovány, schvalovány a uskutečňovány studijní programy blízkého nebo příbuzného obsahového zaměření, odrážející společný teoretický a metodologický základ dané oblasti vzdělávání. (§ 44a ZVŠ)

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 14

14

 PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Studium na vysoké škole (§ 48 a násl. ZVŠ)

- **studijní programy:**
  - bakalářský (§ 45)
  - magisterský (§ 46)
  - doktorský (§ 47)
- **akreditace studijního programu** (78 an.)
  - Národní akreditační úřad pro vysoké školství
- **student** = osoba zapsaná ke studiu ve studijním programu (§ 61 a násl.)
- **akademický pracovník** (§ 70 a násl.)

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Správa školství II (vysoké školství) 15

15

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Studium na vysoké škole

- po **přijetí ke studiu** (§ 48 a násl. ZVŠ) studium **začíná** zápisem
- **ukončuje se**
  - úspěšně (§ 53, § 55 ZVŠ)
  - neúspěšně (§ 56 ZVŠ)
    - zanecháním studia
    - nesplní-li student požadavky vyplývající ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu
    - vyloučením
      - za disciplinární přestupek
      - za podvodné jednání při přijímacím řízení
      - odnětím/zánikem akreditace
- **poplatky spojené se studiem** na veřejné VŠ (§ 58)

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Správa školství II (vysoké školství) 16

16

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Veřejnosprávní rozhodování o právech a povinnostech studentů (§ 68 ZVŠ)

- **rozhodování mj. o:**
  - povolení mimořádného opravného termínu zkoušky
  - přerušení studia
  - přiznání stipendia
  - uznání zkoušek nebo splnění jiných studijních povinností
  - vyloučení ze studia
  - ⇒ *účastníkem toliko student, možnost odvolání do 30 dnů, odvolacím orgánem rektor*
- **disciplinární řízení**
  - zahájuje disciplinární komise na návrh děkana/rektora
  - ústní jednání

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Správa školství II (vysoké školství) 17

17

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Veřejnosprávní rozhodování o právech a povinnostech studentů (§ 47c a násl. ZVŠ)

- **řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce:**
  - zahájeno může být rektorem nejpozději do 3 let
  - součástí podkladů pro rozhodnutí v řízení o vyslovení neplatnosti je stanovisko přezkumné komise
  - proti rozhodnutí se nelze odvolat.
  - ⇒ *účastníkem toliko osoba, o jejíž státní zkoušku nebo její součást nebo obhajobu disertační práce jde*
- **právní důsledek**
  - pozbytí vysokoškolského vzdělání získaného absolvováním příslušného studia a příslušného akademického titulu

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Správa školství II (vysoké školství) 18

18

Literatura

- JURŇÍKOVÁ, Jana a kol. *Správní právo: zvláštní část. 2.* dotisk 6. doplněného vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011
- SLÁDEČEK, Vladimír, POUPEROVÁ, Olga a kol. *Správní právo: zvláštní část. 2.* vydání. Praha: Nakladatelství Leges, 2014

- PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část. 8.* doplněné a aktualizované vydání. Brno: Doplněk, 2012, s. 161 a násl.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část. 9.* vydání. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 63 a násl.

- Hendrych, D. *Správní věda. Teorie veřejné správy. 4.* vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014
- Sládeček, V. *Obecné správní právo. 3.* vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013
